

LATVIJAS REPUBLIKAS FISKĀLĀS DISCIPLĪNAS PADOME

Reģ.nr. 90010248231; Smilšu ielā 1-512, Rīgā, LV-1919
tālrunis: (+371) 6708 3650; e-pasts: info@fdp.gov.lv; mājaslapa: http://fdp.gov.lv

RĪGA

14.02.2018. _____ No 1-08/174 _____

To _____ No _____

Baibai Bānei
Finanšu ministrijas
Valsts sekretārei
e-pasts: pasts@fm.gov.lv

Intai Vasaraudzei
Tautsaimniecības analīzes
departamenta direktorei

Par makroekonomisko rādītāju prognožu apstiprināšanu ar komentāriem

Labdien Ķ. cien. B. Bānes k-dze,
Labdien Ķ. cien. I. Vasaraudzes k-dze!

Atbilstoši Fiskālās disciplīnas likuma (turpmāk – FDL) 20. pantam Finanšu ministrija (turpmāk – FM) sagatavo makroekonomiskās vidēja termiņa prognozes, tai skaitā iekšzemes kopprodukta (turpmāk – IKP) pieauguma tempa prognozes, iekšzemes kopprodukta deflatora prognozes un potenciālā iekšzemes kopprodukta pieauguma tempa prognozes. Atbilstoši FDL 28. panta 2. daļai, Fiskālās disciplīnas padomei (turpmāk – Padome) jāveic neatkarīgs FM potenciālā IKP un nominālā IKP aprēķina novērtējums.

Saskaņā ar *Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 473/2013 (2013. gada 21. maijs) par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārmērīga budžeta deficīta novēršanai eirozonas dalībvalstīs* 4.panta ceturtajā daļā noteikto, gadskārtējā valsts budžeta un vidēja termiņa budžeta ietvara (turpmāk – VTBI) projekti ir balstīti uz neatkarīgām makroekonomiskām prognozēm, kuras sniedz vai apstiprina neatkarīgas struktūras.

Saskaņā ar Vienošanos par sadarbību (turpmāk – VPS), kas parakstīta 2016. gada 8. februārī, Padome kā neatkarīga institūcija apstiprina FM makroekonomikas prognozes divas reizes gadā – Stabilitātes programmas izstrādes laikā un gadskārtējā valsts budžeta un VTBI izstrādes laikā.

Makroekonomiskās prognozes *Latvijas Stabilitātes Programmai (turpmāk – SP) 2018.-2021.gadam* Padomei sākotnējā variantā tika iesniegtas 2018. gada 5. februārī un atkārtoti 8. februārī, ņemot vērā izmaiņas, kas tika iestrādātas pēc FM konsultācijām ar Ekonomikas ministriju un Latvijas Banku.

Makroekonomiskās prognozes tika prezentētas un apspriestas ar FM 2018. gada 9. februāra Padomes sēdē. Diskusiju rezultātā **Padome nepiekrīta 2017. gada izlaižu starpībai 0,1% no potenciālā IKP**, aicinot FM precizēt makroekonomiskās prognozes.

2018. gada 12. februārī Padome saņēma FM precizētās makroekonomiskās prognozes – koriģētu potenciālā IKP pieaugumu un izlaižu starpību 2016.-2025.gadiem un pieņēma lēmumu **apstiprināt FM precizētās makroekonomisko rādītāju prognozes SP 2018.-2021. gadam izstrādei ar šādiem komentāriem** (saskaņotos makroekonomiskos rādītājus skatīt 1. tabulā zemāk):

Padome vērs uzmanību, ka inflācijas prognoze 2019.-2021. gadiem ir veidota salīdzinoši piesardzīgi. Padome konstatē ievērojamu risku, ka cenas pieaugs galvenokārt darba tirgus apstākļu un pastāvīga algu pieauguma dēļ. Darba samaksai un patēriņa cenām augot straujāk nekā prognozēts, norādītu uz straujāku konkurētspējas zudumu un nepieciešamību pazemināt potenciālā IKP pieauguma vērtējumu un līdz ar to arī veidotos lielākas pozitīvās izlaižu starpības.

Padome izsaka pateicību par raito sadarbību un datu apmaiņu ar FM kolēģiem.

	2018	2019	2020	2021
Reālā IKP izaugsme	4,0	3,4	3,0	2,9
Nominālā IKP izaugsme	7,2	6,5	5,8	5,4
Inflācija	2,8	2,4	2,1	2,1
IKP deflators	3,1	3,0	2,7	2,5
Potenciālā IKP izaugsme	3,4	3,4	3,3	3,3
Izlaižu starpība	1,1	1,0	0,7	0,3

1.tabula. Padomes apstiprinātie makroekonomiskie rādītāji.

Pielikumā: viedoklis par Finanšu ministrijas makroekonomikas prognozēm.

Ar cieņu,

Padomes priekšsēdētājs

J.Platais

VIEDOKLIS PAR FINANŠU MINISTRIJAS MAKROEKONOMIKAS PROGNOZĒM

Šajā dokumentā ir sniegts Fiskālās disciplīnas padomes (turpmāk – Padome) viedoklis par Finanšu ministrijas (turpmāk – FM) izstrādātajām makroekonomikas prognozēm, kas tiks izmantotas par pamatu Latvijas Stabilitātes Programmas (turpmāk – SP) 2018.-2021. gadam (2018./21.), ko plānots iesniegt Saeimā 2018. gada aprīlī, izstrādei. Lai atbalstītu Valdības darbu pie gadskārtējo dokumentu – SP un vidēja termiņa budžeta ietvara (turpmāk – VTBI) – izstrādes, tika noslēgta vienošanās par agrīnu Padomes apstiprinājuma sniegšanu FM makroekonomikas prognozēm.

Saskaņā ar Vienošanos par sadarbību, kas parakstīta 2016. gada 8. februārī, Padome ir atbildīga par FM makroekonomisko prognožu apstiprināšanu. Prognožu apstiprināšanas procedūras laikā Padomei tika iesniegti detalizēti FM prognožu dati (skatīt pielikumā), tajā skaitā iekšzemes kopprodukta (turpmāk – IKP) struktūra un atsevišķu IKP komponentu attīstības scenāriji. Padome ir konsultējusies ar ārējiem ekspertiem, lai iegūtu pēc iespējas dažādus viedokļus par norisēm Latvijas ekonomikā.

Padomes pienākums ir sniegt apstiprinājumu makroekonomiskajiem indikatoriem atbilstoši Fiskālās disciplīnas likuma 20. pantā noteiktajam rādītāju tvērumam (rādītāji apkopoti 3. tabulā šī dokumenta beigās).

	2018	2019	2020	2021
Reālā IKP izaugsme				
FM (2018.g. februāris)	4,0	3,4	3,0	2,9
LB* (2017.g. decembris)	4,1	3,2	–	–
EK (2018.g. februāris)	3,5	3,2	–	–
SVF (2017.g. oktobris)	3,9	3,5	3,2	3,1
Nominālā IKP izaugsme				
FM (2018.g. februāris)	7,2	6,5	5,8	5,4
LB (2017.g. decembris)	–	–	–	–
EK (2017.g. novembris)	6,9	6,5	–	–
SVF (2017.g. oktobris)	7,0	5,9	5,5	5,4
Inflācija				
FM (2018.g. februāris)	2,8	2,4	2,1	2,1
LB (2017.g. decembris)	2,9	2,6	–	–
EK (2018.g. februāris)	3,1	2,9	–	–
SVF (2017.g. oktobris)	3,0	2,5	2,4	2,3
IKP deflators				
FM (2018.g. februāris)	3,1	3,0	2,7	2,5
LB (2017.g. decembris)	–	–	–	–
EK (2017.g. novembris)	3,4	3,2	–	–
SVF (2017.g. oktobris)	3,0	2,4	2,3	2,2
Izlaižu starpība				
FM (2018.g. februāris)	1,1	1,0	0,7	0,3
LB (2017.g. decembris)	–	–	–	–
EK (2017.g. novembris)	2,1	1,4	–	–
SVF (2017.g. oktobris)	–	–	–	–

1. tabula. Dažādu institūciju galveno makroekonomisko rādītāju prognozes, %. Datu avoti: FM, LB, EK, SVF.

*Sezonāli un kalendāri neizlīdzināti dati.

Bezdarba līmeņa samazinājums (zemākais kopš 2009.gada) stimulēja darba samaksas pieaugumu. Tiek prognozēts, ka bezdarba līmenis arī turpmāk samazināsies, sasniedzot 7,0% līmeni 2021.gadā, kas ir vienlīdzīgs ar 2006.gada rādītāju. Tas norāda uz pieaugošām problēmām piesaistīt cilvēk kapitālu un personāla resursus vairākās nozarēs. Bezdarba līmeni, pie kura netiek veicināts darba

FM reālā iekšzemes kopprodukta (turpmāk – IKP) augsmes, nominālā IKP augsmes, inflācijas un IKP deflatora prognozes ir salīdzināmas ar Eiropas Komisijas (turpmāk – EK) (izņemot izlaižu starpības pieņēmumus), Starptautiskā Valūtas fonda (turpmāk – SVF) un Latvijas Bankas (turpmāk – LB) prognozēm (1. tabula). Taču atšķirības novērojamas izlaižu starpības prognozēs – EK prognozē par 1,4 procentpunktiem lielāku izlaižu starpību 2018.gadā un par 0,5 procentpunktiem lielāku – 2019.gadā, tomēr neskatoties uz to abas institūcijas norāda uz pozitīvu izlaižu starpību.¹

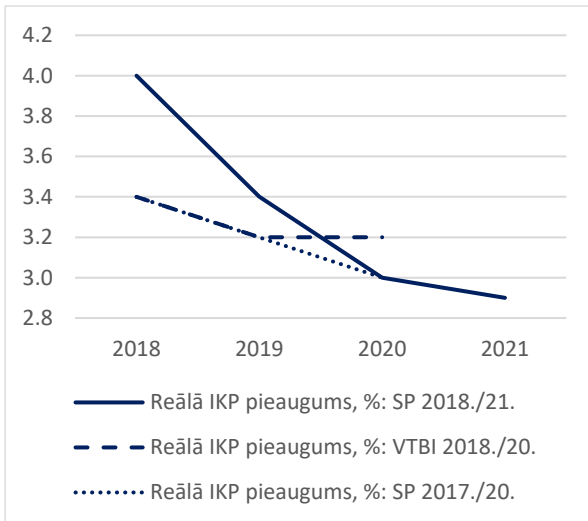
2017.gadā ekonomiskā izaugsme bija straujāka, kā gaidīts, līdz ar to turpmāk Eiropas Savienības (turpmāk – ES) dalībvalstīs tiek prognozēta stabila ekonomiskā izaugsme. IKP izaugsme tiek veicināta gan pieaugot privātajam patēriņam, gan ES investīcijām. Preču cenu kāpums pasaulē veidojās galvenokārt no enerģijas cenu atgūšanās pēc to samazinājuma, kā arī darba samaksas kāpuma rezultātā.

¹ Eiropas Komisijas 2017. gada rudens prognozes pieejamas šeit:

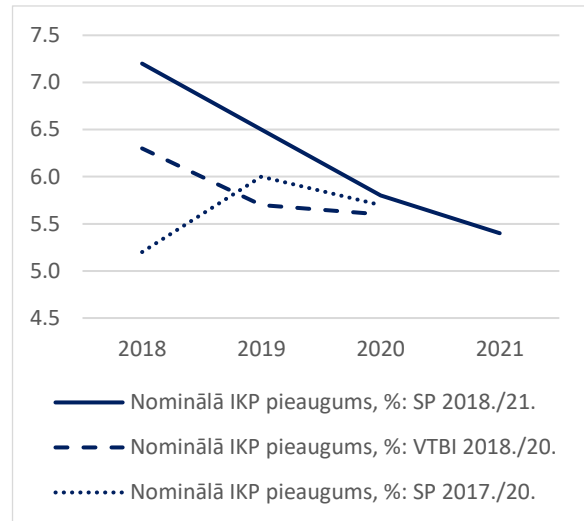
https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/saee_autumn_2017_en.pdf, skatīts: 08.02.2018.

samaksas pieaugums (NAWRU) jeb dabisko bezdarbu SP 2018./21. FM prognozē augstāku kā faktisko bezdarbu. Faktiskā bezdarba prognoze paredz bezdarba samazinājumu līdz 8% 2018.gadā (dabiskā bezdarba līmenis NAWRU ir prognozēts 9,7%), līdz 7,7% 2019.gadā (9,4% NAWRU), līdz 7,2% 2020.gadā (8,8% NAWRU) un līdz 7,0% 2021.gadā (8,4% NAWRU). Zems bezdarba līmenis turpina spiedienu paaugstināt algas, un tas palielina inflācijas riskus (lūdzu skat. viedoklī arī turpmāk).

Padome apstiprina reālā IKP izaugsmes prognozi SP 2018./21. Salīdzinājumā ar iepriekšējo prognozi, kas tika gatavota VTBI 2018./20. ietvaros, reālā IKP pieauguma tempa prognoze ir palielināta par 0,6 procentpunktiem 2018.gadam un par 0,2 procentpunktiem 2019.gadam, bet samazināta par 0,2 procentpunktiem 2020.gadam (1. attēls). Nominālā IKP pieauguma un IKP deflatora prognozes ir paaugstinātas visam prognozē aptvertajam laika periodam.

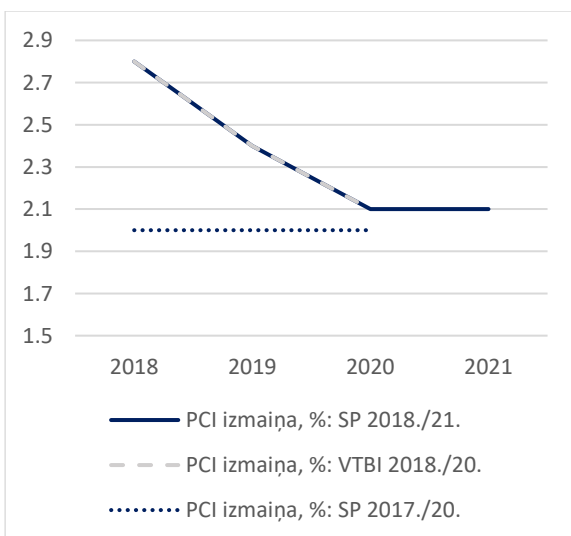
1. attēls. Reālā IKP pieauguma prognoze.
Avots: FM.

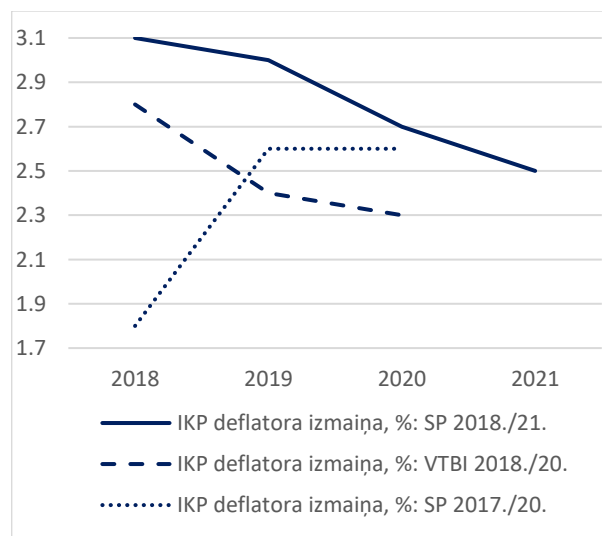
2. attēls. Nominālā IKP pieauguma prognoze.
Avots: FM.

Padome apstiprina nominālā IKP pieauguma prognozi SP 2018./21. FM turpināja palielināt nominālā IKP izaugsmes prognozi 2018. līdz 2021 (2. attēls). Šīs izmaiņas galvenokārt ir saistītas ar ievērojamām IKP deflatora izmaiņām.

Padome apstiprina patēriņa cenu indeksa (turpmāk – PCI) izmaiņas (inflācijas) prognozi SP 2018./21. 2017.gadā PCI faktiskās izmaiņas bija 2,9% (īkgadējās izmaiņas salīdzinājumā pret iepriekšējo gadu, atbilstoši Eiropas statistikas datiem, Eurostat). Līdz ar to, kopš 2017.gada augusta PCI izmaiņu prognoze saglabājusies nemainīga (3. attēls).

3. attēls. Inflācijas prognoze.
Avots: FM.

4. attēls. IKP deflatora prognoze.
Avots: FM.

Padome apstiprina IKP deflatora prognozi SP 2018./21. IKP deflatora prognoze ir atkārtoti pārskatīta, to paaugstinot par 0,3 procentpunktiem 2018.gadam, 0,6 procentpunktiem 2019.gadam un 0,4 procentpunktiem 2020.gadam (4. attēls).

Padome apstiprina potenciālā IKP izaugsmes prognozi un izlaižu starpību prognozi SP 2018./21 ar komentāriem. Kopš iepriekšējo makroekonomikas prognožu apstiprināšanas (lūdzu skat. 2. tabulu zemāk) potenciālā IKP pieaugums ir palielināts par 0,4 procentpunktiem 2018. gadam un 2019.gadam. Potenciālā IKP pieauguma prognoze ir 3,3% 2020. un 2021.gadam, 3,0% 2022. un 2023. gadam, un 2,8% turpmākajiem 2024. un 2025.gadiem (šāds novērtējuma laika perioda pagarinājums nepieciešams turpmākajos izdevumu nosacījuma aprēķinos).

Darba tirgū spiediens uz algām joprojām ir augsts (bezdarba prognozes saglabājas būtiski zemākas par dabiskā bezdarba (NAWRU) prognozēm), palielinot cenu inflācijas riskus it īpaši 2020.-2021.gadam. Padome norāda, ka straujāks darba smakasas un inflācijas kāpums var liecināt par ciklisko faktoru ietekmi un nepieciešamību pazemināt potenciālā IKP augsme un palielināt izlaižu starpību prognozes. Situācijā, kad inflācija un algu pieaugums būs lielāks nekā pašreizējās prognozes, Padome lūgs FM atjaunināt potenciālā IKP augsme un izlaižu starpības prognozes.

	2018	2019	2020	2021
Potenciālā IKP izaugsme	3.0	3.0	3.0	
Potenciālā IKP izaugsme	3.4	3.4	3.3	3.3
<i>izmaiņas potenciālā IKP augsmē</i>	<i>0.4</i>	<i>0.4</i>	<i>0.3</i>	
Izlaižu starpība	0.3	0.5	0.8	
Izlaižu starpība	1.1	1.0	0.7	0.3
<i>izmaiņas izlaižu starpībā</i>	<i>0.4</i>	<i>0.5</i>	<i>-0.1</i>	

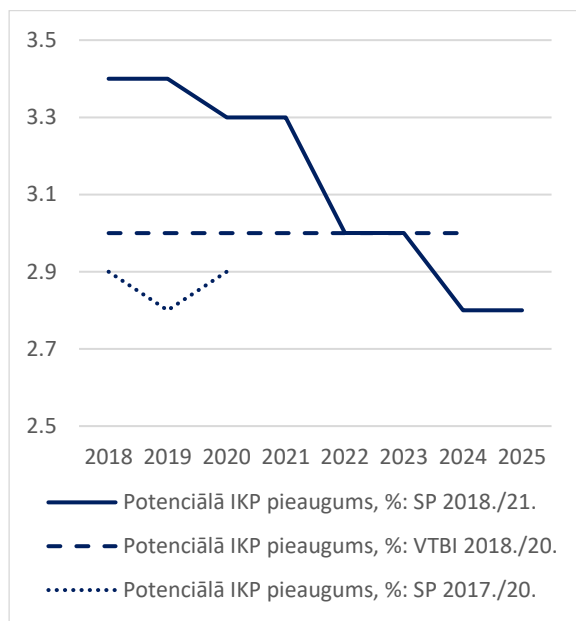
2. tabula. Izmaiņas potenciālā IKP augsmē un izlaižu starpībā kopš 2017.gada augusta.

Vidējā potenciālā IKP izaugsme ir virs 3,0% laikā no 2018. līdz 2025.gadam. Padome norāda, ka FM prognozētais potenciālā IKP pieaugums astoņu gadu periodā virs 3% sliekšņa ir augsts un pastāv būtiski ierobežojumi potenciālā IKP pieaugumam Latvijā ilgtermiņā noturēties virs 2,5% robežas².

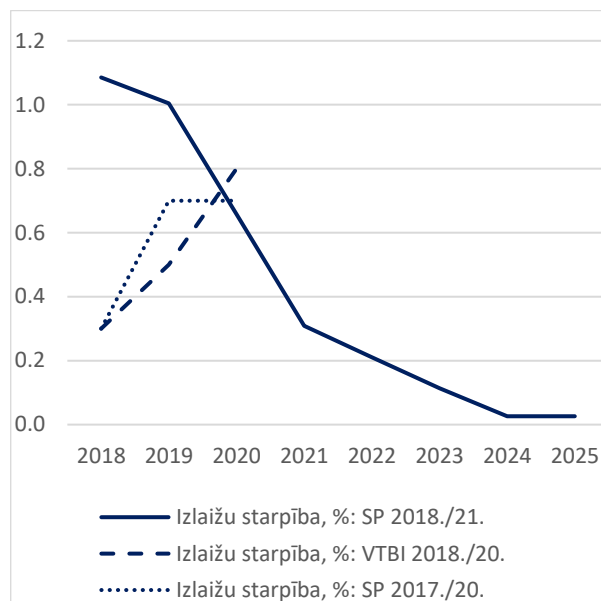
Padome konstatē, ka Latvijas ekonomika 2017.gadā ir nokļuvusi pozitīvo izlaižu starpību zonā un šī tendence turpināsies 2018.gadā izlaižu starpībai paplašinoties. Augšupejošs ekonomikas cikls ir ar spēcīgu pārliecību, augstu nodarbinātību un arvien lielāku spiedienu uz algu inflāciju. Cikliskie faktori ir galvenie ekonomiskās izaugsmes veicinātāji, kas nevar ilgt bez atbilstošām strukturālām izmaiņām, kas ļautu palielināt ražīgumu.

Padome konstatē ievērojamu risku, ka cenas pieaugs galvenokārt darba tirgus apstākļu un pastāvīga algu pieauguma dēļ. Darba samaksai un patēriņa cenām augot straujāk nekā prognozēts norādītu uz straujāku konkurētspējas zudumu un nepieciešamību pazemināt potenciālā IKP pieauguma vērtējumu un līdz ar to arī veidotos lielākas pozitīvās izlaižu starpības.

² Fiskālās ilgtspējas ziņojums 2017-2037. Pieejams šeit: <http://fdp.gov.lv/fiskalas-ilgtspejas-zinojums-2017-2037>, skatīts: 08.02.2018.

5. attēls. Potenciālā IKP pieaugums, %.
Avots: FM.

6. attēls. Izlaižu starpības, % no potenciālā IKP.
Avots: FM.

	2018	2019	2020	2021
Reālā IKP izaugsme	4.0	3.4	3.0	2.9
Nominālā IKP izaugsme	7.2	6.5	5.8	5.4
Inflācija	2.8	2.4	2.1	2.1
IKP deflators	3.1	3.0	2.7	2.5
Potenciālā IKP izaugsme	3.4	3.4	3.3	3.3
Izlaižu starpība	1.1	1.0	0.7	0.3

3. tabula. Padomes apstiprinātie makroekonomisko prognožu rādītāji, %.

Kopumā Padome vērtē FM makroekonomiskās prognozes kā reālistiskas un tās apstiprina, vienlaikus norādot, ka inflācijai un algu pieaugums ir jāseko kā riska faktoram, kurš norāda uz lēnāku potenciālo augsmi un lielāku pozitīvo izlaižu starpību. Papildus Padome:

- Atgādina iepriekšējo periodu rekomendāciju attīstīt makroekonomiskās attīstības scenārija jutīguma analīzi SP 2018./21. ietvaros, jutīgumu analīzes sadaļā par katru no scenārijiem to raksturojošās tabulās iekļaujot sekojošus rādītājus:
 - reālā IKP izaugsmi, %;
 - kopējos budžeta ieņēmumus;
 - budžeta bilanci;
 - budžeta deficītu.
- Ir veikusi makroekonomisko prognožu kļūdu novērtējumu prognozēm par laika periodu kopš 2004.gada (skatīt pielikumā) un rekomendē FM uzsākt regulāru makroekonomisko prognožu izpildes novērtēšanu, kas palīdzētu modeļa pilnveidei un datu precizēšanai nākotnē.

Sagatavots sadarbībā ar SIA "Ernst&Young Baltic" atbilstoši noslēgtajam 2017.gada 15.septembrī līgumam par makroekonomikas eksperta konsultāciju pakalpojumiem. Pieejams šeit:
http://fdp.gov.lv/files/uploaded/FDP_1_15_1427_20170915_FDP2017_3_Ligums_makro.pdf

Makroekonomiskie rādītāji / Macroeconomic indicators

			2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nr.	Rādītājs	Indicator	Mērvienība / Unit												
Iekšzemes kopprodukts (IKP)			Gross domestic product (GDP) expenditure perspective												
			t-4	t-3	t-2	t-1	t	t+1	t+2	t+3	t+4	t+5	t+6	t+7	t+8
1	Reālais IKP	Real GDP	tūkst. / thsd. EUR	20 365	20 754	21 343	21 786	22 771	23 689	24 487	25 220	25 949			
2	Nominālais IKP	Nominal GDP	tūkst. / thsd. EUR	22 832	23 682	24 353	24 927	26 867	28 814	30 690	32 474	34 238			
3	IKP pieaugums salīdzināmās cenās	Real GDP growth	%	2.6	1.9	2.8	2.1	4.5	4.0	3.4	3.0	2.9			
4	IKP pieaugums faktiskajās cenās	Nominal GDP growth	%	4.3	3.7	2.8	2.4	7.8	7.2	6.5	5.8	5.4			
IKP izdevumu aspekts: rādītāji salīdzināmās cenās GDP expenditure perspective: real figures															
5	Privātais patēriņš	Private consumption	tūkst. / thsd. EUR	12 766	12 942	13 266	13 703	14 418	15 301	15 838	16 286	16 705			
6	Valdības patēriņš	Government consumption	tūkst. / thsd. EUR	3 460	3 525	3 590	3 689	3 840	3 959	4 069	4 181	4 289			
7	Bruto kapitāla veidošana	Gross capital formation	tūkst. / thsd. EUR	4 936	4 521	4 614	4 588	5 698	6 215	6 567	6 962	7 383			
8	..bruto pamatkapitāla veidošana	..gross fixed capital formation	tūkst. / thsd. EUR	4 637	4 640	4 617	3 926	4 618	5 135	5 597	5 992	6 413			
9	..krājumu pārmaiņas	..inventories	tūkst. / thsd. EUR	299	-119	-3	662	1 080	1 080	970	970	970			
10	Preču un pakalpojumu eksports	Exports of goods and services	tūkst. / thsd. EUR	11 967	12 682	13 060	13 593	14 132	14 691	15 265	15 838	16 432			
11	Preču un pakalpojumu imports	Imports of goods and services	tūkst. / thsd. EUR	12 764	12 916	13 189	13 787	15 316	16 477	17 252	18 047	18 859			
IKP izdevumu aspekts: pieaugums salīdzināmā GDP expenditure perspective: growth in real figures															
12	Privātais patēriņš	Private consumption	%	5.0	1.4	2.5	3.3	5.2	6.1	3.5	2.8	2.6			
13	Valdības patēriņš	Government consumption	%	1.6	1.9	1.9	2.7	4.1	3.1	2.8	2.8	2.6			
14	Bruto kapitāla veidošana	Gross capital formation	%	-4.6	-8.4	2.1	-0.6	24.2	9.1	5.7	6.0	6.0			
15	..bruto pamatkapitāla veidošana	..gross fixed capital formation	%	-6.0	0.1	-0.5	-15.0	17.6	11.2	9.0	7.1	7.0			
16	..krājumu pārmaiņas	..change in inventories	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
17	Preču un pakalpojumu eksports	Exports of goods and services	%	1.1	6.0	3.0	4.1	4.0	4.0	3.9	3.8	3.8			
18	Preču un pakalpojumu imports	Imports of goods and services	%	0.4	1.2	2.1	4.5	11.1	7.6	4.7	4.6	4.5			
IKP izdevumu aspekts: rādītāji faktiskajās cenās GDP expenditure perspective: nominal figures															
19	Privātais patēriņš	Private consumption	tūkst. / thsd. EUR	14 039	14 469	14 679	15 320	16 638	18 151	19 240	20 200	21 155			
20	Valdības patēriņš	Government consumption	tūkst. / thsd. EUR	4 022	4 136	4 358	4 493	4 814	5 112	5 411	5 708	5 994			
21	Bruto kapitāla veidošana	Gross capital formation	tūkst. / thsd. EUR	5 579	5 419	5 440	4 891	6 136	6 846	7 462	8 138	8 801			
22	..bruto pamatkapitāla veidošana	..gross fixed capital formation	tūkst. / thsd. EUR	5 291	5 337	5 384	4 538	5 405	6 187	6 900	7 548	8 241			
23	..krājumu pārmaiņas	..change in inventories	tūkst. / thsd. EUR	288	81	56	353	732	658	562	590	560			
24	Preču un pakalpojumu eksports	Exports of goods and services	tūkst. / thsd. EUR	13 741	14 346	14 690	14 966	16 228	17 596	19 069	20 635	22 330			
25	Preču un pakalpojumu imports	Imports of goods and services	tūkst. / thsd. EUR	14 550	14 687	14 815	14 742	16 950	18 891	20 492	22 208	24 043			
Deflatori			Deflators												
26	IKP deflators, gads pret gadu	GDP deflator, year on year	%	1.7	1.8	0.0	0.3	3.1	3.1	3.0	2.7	2.5			
27	Privātā patēriņa deflators	Private consumption deflator	%	0.3	1.7	-1.0	1.0	3.2	2.8	2.4	2.1	2.1			
28	Valdības patēriņa deflators	Government consumption deflator	%	4.2	1.0	3.5	0.3	2.9	3.0	3.0	2.7	2.4			
29	Bruto kapitāla veidošanas deflators	Capital formation deflator	%	2.1	6.0	-1.6	-9.6	1.0	2.3	3.2	2.9	2.0			
30	..bruto pamatkapitāla veidošanas deflators	..gross fixed capital formation deflator	%	1.4	0.8	1.4	-0.9	1.3	2.9	2.3	2.2	2.0			
31	..krājumu pārmaiņu deflators	..change in inventories deflator	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
32	Preču un pakalpojumu eksporta deflators	Exports of goods and services deflator	%	1.3	-1.5	-0.6	-2.1	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3			
33	Preču un pakalpojumu importa deflators	Imports of goods and services deflator	%	0.7	-0.2	-1.2	-4.8	3.5	3.6	3.6	3.6	3.6			

Makroekonomiskie rādītāji / Macroeconomic indicators

			2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
Devums reālajai IKP izaugsmei		Contribution to real GDP growth														
34	Privātais patēriņš	Private consumption	%	3.1	0.9	1.6	2.0	3.3	3.9	2.3	1.8	1.7				
35	Valdības patēriņš	Government consumption	%	0.3	0.3	0.3	0.5	0.7	0.5	0.5	0.5	0.4				
36	Bruto kapitāla veidošana	Gross capital formation	%	-1.2	-2.0	0.4	-0.1	5.1	2.3	1.5	1.6	1.7				
37	..bruto pamatkapitāla veidošana	..gross fixed capital formation	%	-1.5	0.0	-0.1	-3.2	3.2	2.3	1.9	1.6	1.7				
38	..krājumu pārmaiņas	..change in inventories	%	0.3	-2.0	0.6	3.1	1.9	0.0	-0.5	0.0	0.0				
39	Preču un pakalpojumu eksports	Exports of goods and services	%	0.6	3.5	1.8	2.5	2.5	2.5	2.4	2.3	2.4				
40	Preču un pakalpojumu imports	Imports of goods and services	%	-0.2	-0.7	-1.3	-2.8	-7.0	-5.1	-3.3	-3.2	-3.2				
Patēriņa cenu indekss		Consumer price index														
41	Patēriņa cenu indekss, gads pret gadu	Consumer price index, year on year	%	-0.1	0.6	0.2	0.1	2.9	2.8	2.4	2.1	2.1				
IKP ienākumu aspekts		GDP income perspective														
42	Pārpalikums un jaunais kopienākums	Gross operating surplus	tūkst. / thsd. EUR	11 064	10 956	10 608	10 403	11 220	11 968	12 791	13 577	14 337				
43	Darbinieku atalgojums	Compensation of employees	tūkst. / thsd. EUR	9 416	10 093	10 908	11 574	12 477	13 490	14 299	15 085	15 824				
44	..darba alga	..wages	tūkst. / thsd. EUR	7 797	8 401	9 091	9 599	10 339	11 178	11 849	12 501	13 113				
45	..darba devēju sociālās iemaksas	..social contributions	tūkst. / thsd. EUR	1 619	1 692	1 818	1 975	2 138	2 311	2 450	2 584	2 711				
46	Ražošanas un importa nodokļi	Taxes on products and imports	tūkst. / thsd. EUR	3 028	3 248	3 388	3 611	3 883	4 122	4 415	4 674	4 987				
47	Subsīdijas	Subsidies	tūkst. / thsd. EUR	-676	-616	-551	-662	-713	-765	-815	-862	-909				
Iedzīvotāji un darba tirgus		Population and labour														
48	Iedzīvotāju kopskaits	Total population	tūkst. / thsd.	2 024	2 001	1 986	1 969	1 950	1 935	1 919	1 904	1 890				
49	Iedzīvotāju kopskaita pieaugums	Population growth	%	-1.0	-1.1	-0.8	-0.9	-1.0	-0.8	-0.8	-0.8	-0.7				
50	Iedzīvotāji darbspējas vecumā	Working age population	tūkst. / thsd.	1 536	1 496	1 473	1 450	1 423	1 402	1 387	1 375	1 365				
51	Ekonomiski aktīvie iedzīvotāji	Economically active population	tūkst. / thsd.	1 014	992	994	989	981	974	971	965	962				
52	Nodarbināto skaits	Number of persons employed	tūkst. / thsd.	894	885	896	893	895	896	896	896	895				
53	Nodarbināto skaita pieaugums	Growth of number of persons employed	%	2.1	-1.0	1.3	-0.3	0.2	0.1	0.0	0.0	-0.1				
54	Līdzdalības līmenis	Participation rate	%	66.0	66.3	67.5	68.2	68.9	69.5	70.0	70.2	70.5				
55	Bezdarba līmenis	Unemployment rate	%	11.9	10.8	9.9	9.6	8.8	8.0	7.7	7.2	7.0				
56	Bezdarba līmenis, kas neietekmē algu, %	NAWRU	%, y-o-y	14.1	12.9	11.3	11.4	11.1	10.3	9.7	9.4	8.8				
Algas un produktivitāte		Wages and productivity														
57	Vidējā bruto alga	Average gross wage	EUR	716	765	818	859	923	997	1 057	1 115	1 171				
58	Vidējās bruto algas pieaugums	Average gross wage growth	%	4.5	6.8	6.9	5.0	7.5	8.0	6.0	5.5	5.0				
59	Reālās produktivitātes pieaugums	Real productivity growth	%	0.5	3.0	1.5	2.4	4.3	3.9	3.4	3.0	3.0				
Potenciālais IKP un izlaižu starpība		Potential GDP and output gap														
60	Potenciālais IKP 2010. gada cenās	Potential GDP in the prices of 2010	MIO EUR	20 304	20 785	21 386	21 929	22 664	23 435	24 243	25 055	25 870	26 646	27 445	28 225	29 015
61	Potenciālā IKP pieaugums		%, y-o-y	2.1	2.4	2.9	2.5	3.3	3.4	3.4	3.3	3.3	3.0	3.0	2.8	2.8
62	Darbaspēka devums	Potential labour	%	-0.1	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0				
63	Kapitāla devums	Potential capital stock	%	2.4	2.3	2.2	1.5	2.1	2.2	2.2	2.1	2.0				
64	Faktoru produktivitātes devums	Potential total factor productivity (TFP)	%	-0.3	0.2	0.7	1.1	1.2	1.2	1.3	1.2	1.2				
65	Izlaižu starpība	Potential TFP growth	%	0.3	-0.1	-0.2	-0.7	0.5	1.1	1.0	0.7	0.3	0.2	0.1	0.0	0.0
66	Izlaižu starpība	Output gap	MIO EUR	2 528	2 897	2 967	2 997	4 203	5 380	6 447	7 418	8 369				

Pielikums

Ikgadējo makroekonomisko prognožu izpildes novērtējums¹

Starptautiskā publisko finanšu vadības prakse paredz veikt makroekonomisko prognožu precizitātes novērtējumu, lai, pirmkārt, veicinātu caurspīdīgu un uzticamu publisko pārvaldību un, otrkārt, pilnveidotu turpmākās prognozes, īstenojot uz objektīviem secinājumiem par prognožu izpildi balstītu prognožu modeļa uzlabošanu. Šī novērtējuma mērķis ir analizēt Finanšu ministrijas ikgadējās makroekonomiskās prognozes, ar mērķi turpmāk uzlabot vidēja termiņa fiskālo plānošanu. Novērtējums sastāv no rezultātu izklāsta un metodoloģiskajiem skaidrojumiem par prognožu precizitātes novērtējuma aprēķiniem.

REZULTĀTI

Kopš 2013.gada nākamā gada līdz četrus gadus uz priekšu IKP pieauguma prognozes ir bijušas augstākas, kā faktiskie rādītāji, kamēr tekošā gada IKP pieaugums caurmērā novērtēts zemāks. Novērtējot IKP pieauguma prognožu kļūdas, pētāmais periods var tikt iedalīts četros posmos. No 2004. līdz 2009.gadam IKP pieauguma prognozes bijušas zemākas kā faktiskie rādītāji. Kopš 2010.gada tendence bijusi pretēja, attiecīgi IKP krituma temps bijis straujāks kā gaidīts. Ekonomikai atgūstoties, faktiskie rādītāji atkārtoti pārsniedza prognozēto IKP pieauguma tempu, taču kopš 2013.gada nākamā gada līdz četrus gadus uz priekšu IKP pieauguma prognozes ir bijušas pārāk optimistiskas. Šie kļūdu novērojumi attiecas gan uz nominālo, gan reālo IKP pieaugumu (skatīt 1.attēlu un 2.attēlu).

Kopš 2013.gada ikgadējās tekošā gada inflācijas prognozes ir bijušas tuvu nulle procentiem, bet nākamā gada līdz četrus gadus uz priekšu inflācijas prognozes paredzējušas pārsniegt 2% atzīmi. Līdz 2008.gadam inflācija tika sagaidīta zemāka par tās faktisko izpildi, piemēram, no 2004. līdz 2006.gadam nākamā gada līdz četrus gadus uz priekšu inflācijas prognoze bija zem 6%, taču faktiskā inflācija pārsniedza 10% 2007.gadā un 15% 2008.gadā. Kopš 2013.gada nākamā gada līdz četrus gadus uz priekšu inflācijas prognoze bijusi virs inflācijas mērķa vērtības 2%, taču šī mērķa vērtība netika sasniegta un līdz 2017.gadam tā stabilizējās zem 1% (skatīt 4.attēlu).

Prognožu kļūdas 2004-2016	Tekošais gads (T)			Nākamais gads (T+1)			Divi gadi uz priekšu (T+2)			Trīs gadi uz priekšu (T+3)		
	ME	MAE	RMSE	ME	MAE	RMSE	ME	MAE	RMSE	ME	MAE	RMSE
Nominālā IKP izmaiņas	1,18	2,06	2,82	0,28	7,57	10,62	-1,45	9,48	13,08	-3,49	7,73	12,33
Reālā IKP izmaiņas	0,12	1,18	1,93	-1,36	4,48	7,14	-2,96	5,51	8,95	-4,37	5,55	9,32
IKP deflators	1,01	1,08	1,37	1,55	4,10	5,01	1,45	5,28	6,36	0,90	4,42	6,08
Inflācija (PCI)	-0,02	0,30	0,48	0,78	3,15	3,90	1,17	4,14	5,25	0,95	3,51	5,06

1.tabula. Kļūdu novērtējums Finanšu ministrijas makroekonomisko rādītāju prognozēm (Padomes aprēķini)

Centrālās statistikas pārvaldes datu precizējumi un pāreja uz jauno Eiropas Nacionālo un reģionālo kontu sistēmu nav radījusi izmaiņas prognožu kļūdu novērtējumu tendencēs. Lielākās izmaiņas datu precizēšanas rezultātā (starp pirmo faktisko novērtējumu un ESA 95 metodoloģiju pašlaik) bijušas 2007.gada nominālā IKP pieauguma novērtējumam, kas tika paaugstināts par 7,4 procentpunktiem, un IKP deflatoram, kas tika paaugstināts par 7 procentpunktiem. Savukārt

¹ Pielikums ir sagatavots sadarbībā ar SIA "Ernst & Young Baltic" atbilstoši līgumam par makroekonomikas eksperta konsultācijā, pieejams:

http://fdp.gov.lv/files/uploaded/FDP_1_15_1427_20170915_FDP2017_3_Ligums_makro.pdf

2013./2014.gadā pārejas no ESA 95 uz ESA 2010 metodoloģiju rezultātā būtiskākie precizējumi novērojami 2009.gadā – reālais IKP pieaugums tika paaugstināts par 3,3 procentpunktiem, bet IKP deflators tika samazināts par 8,4 procentpunktiem.

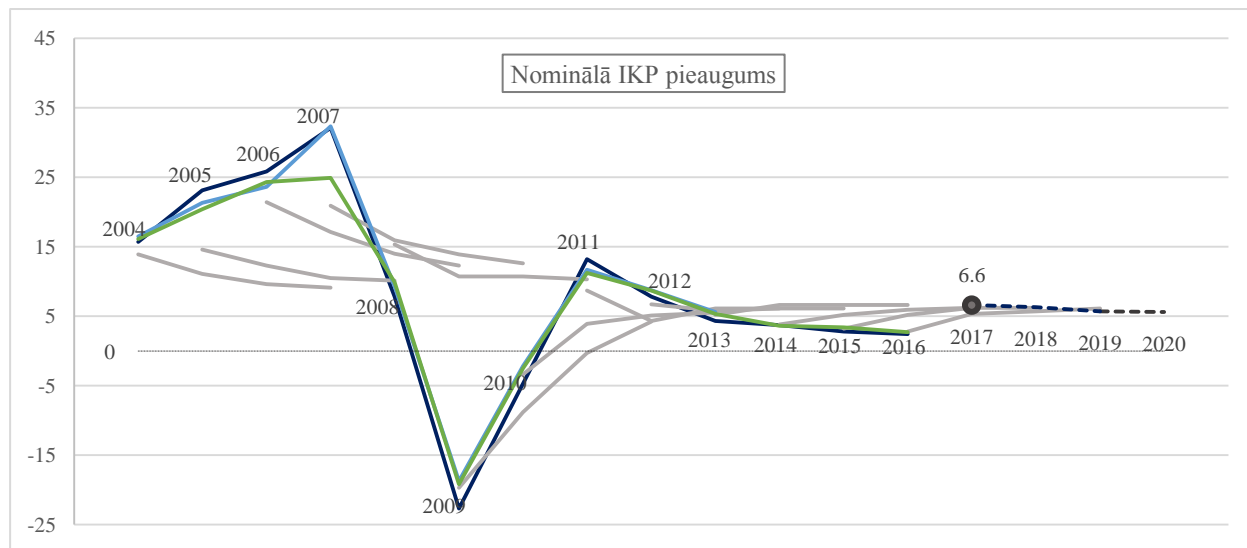
Reālā IKP pieauguma prognožu kļūda	Vidējā kļūda			Vidējā absolūtā kļūda			Vidējā kvadrātiskā kļūda (kvadrātsakne)		
	Tekošais gads	Nākamais gads	Divi gadi uz priekšu	Tekošais gads	Nākamais gads	Divi gadi uz priekšu	Tekošais gads	Nākamais gads	Divi gadi uz priekšu
FM (budžets)	0,123	-1,358	-2,964	1,185	4,475	5,509	1,934	7,143	8,947
EK (pavasaris)	0,262	-1,533	N/A	2,646	4,683	N/A	3,401	7,344	N/A
EK (rudens)	0,115	-0,950	-2,645	0,731	3,967	5,027	1,204	6,006	8,541

2. tabula. Reālā IKP pieauguma FM un EK prognožu kļūdu novērtējuma salīdzinājums

Turpmāk ir izmantota datu vizualizācija, lai analizētu makroekonomisko rādītāju prognožu precizitāti, datu precizēšanas ietekmi, t.i. izmaiņas datos starp pirmajiem faktiskajiem novērtējumiem un aktuālajiem datiem (2018.gada janvārī) atbilstoši ESA95² un ESA2010³ metodoloģijām.

Pirmais faktiskais datu novērtējums (atbilstoši valsts budžeta pielikumam)	Aktuālie dati atbilstoši ESA 2010	Aktuālie dati atbilstoši ESA 95	Finanšu ministrijas makroekonomiskās prognozes
--	-----------------------------------	---------------------------------	--

3. tabula. Attēlos izmantotie līkņu apzīmējumi

1. attēls. Nominālā IKP pieaugums, % - ikgadējās Finanšu ministrijas prognozes un faktiskās vērtības

² Eiropas Nacionālo un reģionālo kontu sistēma, kas pilnībā ieviesta 1998. gadā, pieejams:

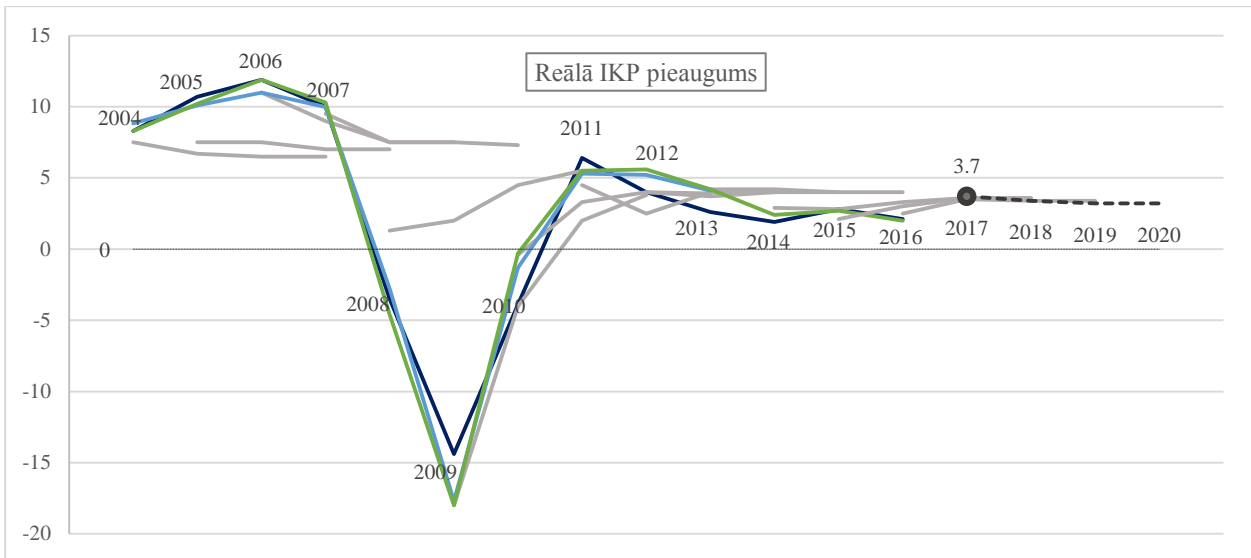
[http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:European_system_of_national_and_regional_accounts_(ESA95))

[explained/index.php/Glossary:European_system_of_national_and_regional_accounts_\(ESA95\)](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:European_system_of_national_and_regional_accounts_(ESA95))

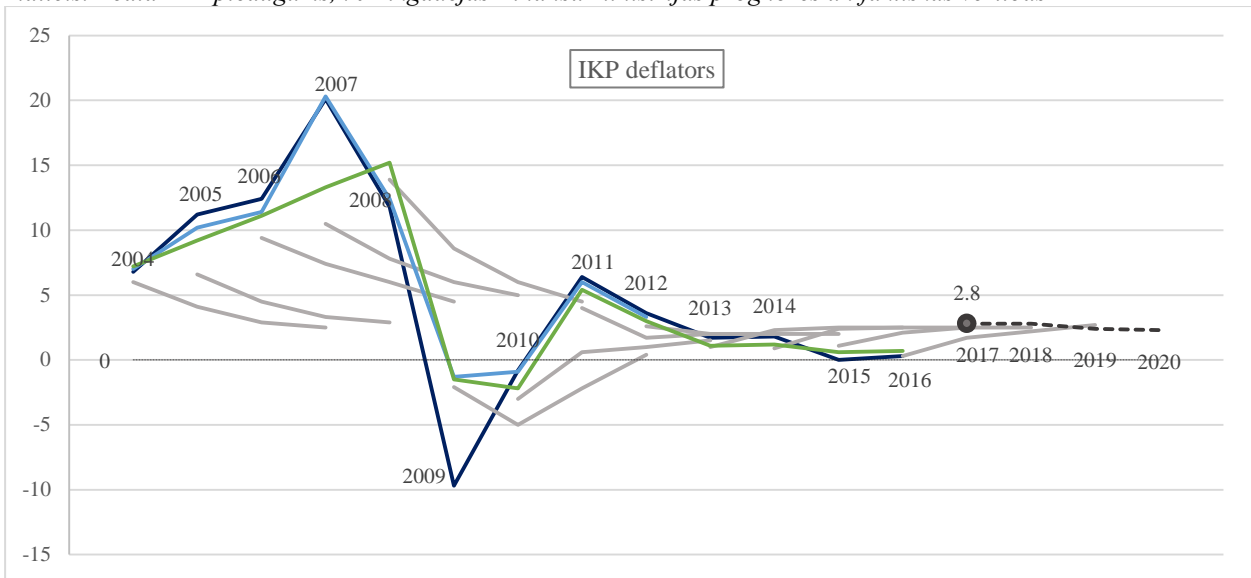
³ Eiropas Nacionālo un reģionālo kontu sistēma, kas pilnībā ieviesta 2014. gadā, pieejams:

[http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:European_system_of_national_and_regional_accounts_(ESA_2010))

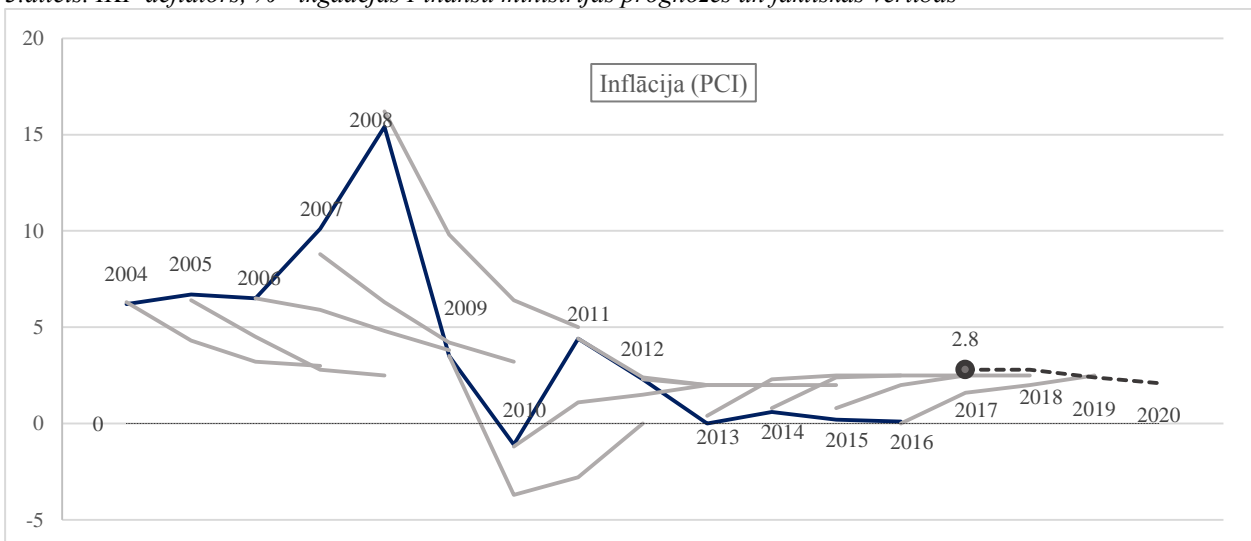
[explained/index.php/Glossary:European_system_of_national_and_regional_accounts_\(ESA_2010\)](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:European_system_of_national_and_regional_accounts_(ESA_2010))

2.attēls. Reālā IKP pieaugums, % - ikgadējās Finanšu ministrijas prognozes un faktiskās vērtības

3.attēls. IKP deflators, % - ikgadējās Finanšu ministrijas prognozes un faktiskās vērtības

4.attēls. Inflācija (PCI), % - ikgadējās Finanšu ministrijas prognozes un faktiskās vērtības (kas laikā nemainās)

Finanšu ministrija (FM) ir izstrādājusi labi attīstītu makroekonomisko prognožu modeli, taču tā rezultāti atspoguļo līdzīgas prognožu kļūdas kā Eiropas Komisijas (EK) prognozes. FM un EK ir pārvērtējušas reālo IKP pieauguma tempu īstermiņā, t.i., gan nākamā gada, gan divu gadu uz priekšu prognozes vidēji bijušas pārāk optimistiskas (skatīt negatīvo vidējās kļūdas (ME) vērtību 2.tabulā). Atbilstoši Eiropas Komisijas Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāta secinājumiem⁴, ne tikai EK, bet arī Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas un Starptautiskā valūtas fonda pētnieki praktiski nekad nav prognozējuši negatīvu izaugsmi īstermiņa prognožu otrajā gadā.

Šis novērtējums ir sagatavots ar mērķi to izmantot tālākai fiskālās politikas plānošanas analīzei. Makroekonomiskie dati reālā laikā ir būtiski ekonomiskā cikla novērtēšanai. Taču pret cikliskai fiskālās politikas ieviešanai tik pat būtiskas ir arī vidēja termiņa makroekonomiskās prognozes. Šis novērtējums analizē Finanšu ministrijas makroekonomisko prognožu (kas sagatavotas kopš 2004.gada) precizitāti. Lai secinātu, vai valdība ievēro pret cikliskas fiskālās politikas plānošanas principus, nepieciešams turpmāk papildināt analīzi:

- Salīdzinot ikgadēji plānoto fiskālo deficītu (atbilstoši vidēja termiņa valsts budžetam) un aktuālo valdības deficīta līmeni pret makroekonomisko rādītāju izmaiņām, novērtējot, vai plānotajam ikgadējam deficīta līmenim ir tendence būt pret cikliskam.
- Otrkārt, nepieciešams novērtēt valdības ieņēmumu un izdevumu prognožu precizitāti.

METODOLOĢIJA

Ikgadējās makroekonomisko rādītāju prognozes tiek izmantotas vidēja termiņa fiskālās politikas plānošanā. Kopš 2016.gada Fiskālās disciplīnas padome ir atbildīga par Finanšu ministrijas sagatavoto ikgadējo makroekonomisko prognožu apstiprināšanu, kas aptver piecus makroekonomiskos rādītājus (nominālais IKP pieaugums, reālais IKP pieaugums, IKP deflators, inflācija (patēriņa centu indekss) un potenciālā IKP pieaugums⁵). Prognoze tiek turpmāk izmantota Stabilitātes programmas sagatavošanā⁶ un vidēja termiņa valsts budžeta plānošanā. Līdz ar to makroekonomisko prognožu precizitāte ietekmē fiskālās politikas plānošanu, it īpaši pret cikliskas fiskālās politikas ieviešanu.

Šis novērtējums aptver ikgadējo makroekonomisko prognožu analīzi kopš 2004.gada un sastāv no divām daļām: pirmkārt, prognožu precizitāte tiek novērtēta izmantojot, kļūdu novērtējuma aprēķinus un datu vizualizāciju, otrkārt, ikgadējās Finanšu ministrijas reālā IKP pieauguma prognozes tiek salīdzinātas ar Eiropas Komisijas prognozēm. Datu avoti ir izmantoti sekojoši – *Galvenie makroekonomiskie rādītāji* no valsts budžeta pielikumiem (FM prognoze) un EK ikgadējie pavasara un rudens prognožu ziņojumi.

Makroekonomisko prognožu precizitātes analīzei izmantoti šādi kļūdu novērtējumi:

1. Vidējā kļūda (ME)

Vidējā kļūda ir vidējā starpība starp faktiskajām (y_j) un prognozētajām (\hat{y}_j) vērtībām.

$$ME = \frac{1}{n} \sum_{j=1}^n (y_j - \hat{y}_j)$$

2. Vidējā absolūtā kļūda (MAE)

Vidējā absolūtā kļūda ir vidējā starpība starp faktiskajām (y_j) un prognozētajām (\hat{y}_j) absolūtajām vērtībām.

⁴ Eiropas Komisija (2017) *Evaluating Medium Term Forecasting Methods and their Implications for EU Output Gap Calculations* Discussion Paper 070, ISSN: 2443-8022, pieejams: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/dp070_en.pdf

⁵ Potenciālā IKP pieaugums nav analizēts šajā novērtējumā, ņemot vērā, ka tas balstās uz modeļa aprēķiniem un par to nav pieejami faktiskie dati.

⁶ Latvijas konverģences programma atbilstoši Stabilitātes un izaugsmes paktam, pieejams:

https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-performance-and-forecasts/economic-performance-country/latvia/fiscal-surveillance-latvia_en

$$MAE = \frac{1}{n} \sum_{j=1}^n |y_j - \hat{y}_j|$$

3. Vidējā kvadrātiskā kļūda (RMSE)

Vidējā kvadrātiskā kļūda ir izlases standarta novirze, kas tiek aprēķināta kā kvadrātsakne no vidējās kvadrātiskās starpības starp faktiskajām (y_j) un prognozētajām (\hat{y}_j) vērtībām.

$$RMSE = \sqrt{\frac{1}{n} \sum_{j=1}^n (y_j - \hat{y}_j)^2}$$

FM un EK izmanto atšķirīgus prognožu termiņus, tie svārstās no diviem līdz četriem prognožu gadiem. EK sagatavo prognozes diviem gadiem pavasarī un trim gadiem rudenī (abas prognozes sākot ar tekošo gadu), taču FM ik gadu sagatavo prognozi četriem gadiem, sākot ar tekošo gadu.

Fiskālajai plānošanai tiek izmantoti aktuālākie pieejami dati, taču Centrālās statistikas pārvalde šos datus regulāri precizē. Prognožu kļūdas tiek aprēķinātas, izmantojot pirmos faktiskos makroekonomisko rādītāju novērtējumus, kas tiek publicēti nākamajā gadā pēc prognozētā gada un tiek izmantoti fiskālajā plānošanā. Kā pirmo faktisko datu avots tiek izmantots tā paša autora (FM vai EK) secīgs ziņojums.

TEKOŠAIS GADS	Gads, kad publicēta prognoze			Nākamais gads			Divi gadi vēlāk	Trīs gadi vēlāk
	<i>Prognozētā vērtība gadam T</i>			<i>Pirmais faktiskais novērtējums</i>				
	aprīlis	jūnijs	oktobris	aprīlis	jūnijs	oktobris		
EK (pavasaris)	X			X			-	-
EK (rudens)			X			X	-	-
FM (budžets)		X			X			

4.tabula. Dati, kas izmantoti tekošā gada prognožu kļūdas aprēķināšanā

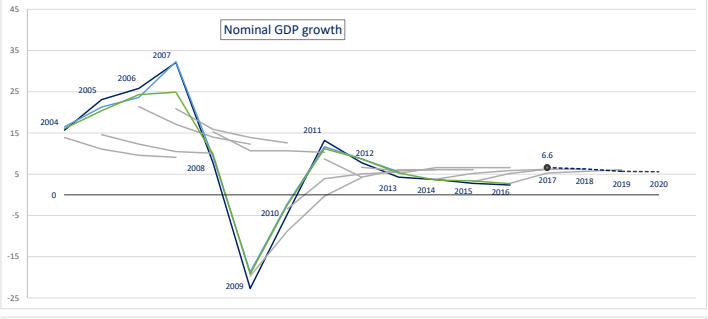
NĀKAMAIS GADS	Gads, kad publicēta prognoze			Nākamais gads	Divi gadi vēlāk			Trīs gadi vēlāk
	<i>Prognozētā vērtība gadam T+1</i>				<i>Pirmais faktiskais novērtējums</i>			
	aprīlis	jūnijs	oktobris		aprīlis	jūnijs	oktobris	
EK (pavasaris)	X				X			-
EK (rudens)			X			X		-
FM (budžets)		X				X		

5.tabula. Dati, kas izmantoti nākamā gada prognožu kļūdas aprēķināšanā

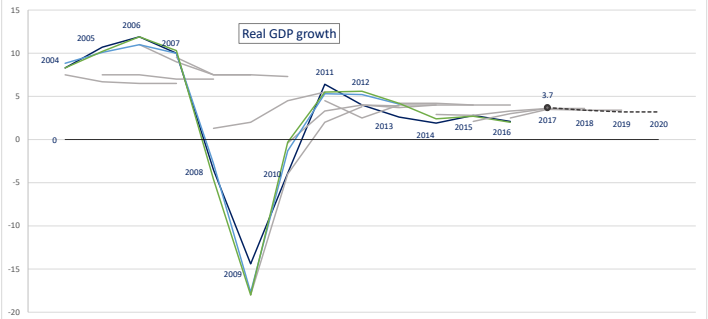
DIVI GADI UZ PRIEKŠU	Gads, kad publicēta prognoze			Nākamais gads	Divi gadi vēlāk	Trīs gadi vēlāk		
	<i>Prognozētā vērtība gadam T+2</i>					<i>Pirmais faktiskais novērtējums</i>		
	aprīlis	jūnijs	oktobris			aprīlis	jūnijs	oktobris
EK (pavasaris)	N/A							-
EK (rudens)			X				X	
FM (budžets)		X				X		

6.tabula. Dati, kas izmantoti divu gadu uz priekšu prognožu kļūdas aprēķināšanā

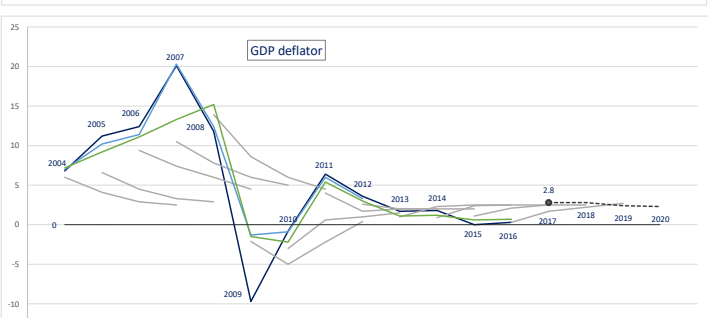
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Nominal GDP growth (Actual, FM budget)	16.1	20.4	24.3	24.9	9.9	-19.2	-2.5	11.2	8.7	5.3	3.6	3.4	2.7				
Nominal GDP growth (Actual, ESA2010)	15.7	23.1	25.8	32.1	7.8	-22.7	-4.7	13.2	7.8	4.3	3.7	2.8	2.4				
Nominal GDP growth (Actual, ESA95)	16.5	21.3	23.6	32.3	9.3	-18.7	-2.2	11.7	8.7	5.6				6.6			
2017 Ministry of Finance																	
2004		13.9															
2005			14.6														
2006				11.1													
2007					9.6												
2008						9.1											
2009							10.1										
2010								10.1									
2011									12.3								
2012										12.6							
2013											10.3						
2014												4.2					
2015													5.5				
2016														6.1			
2017															6.6		

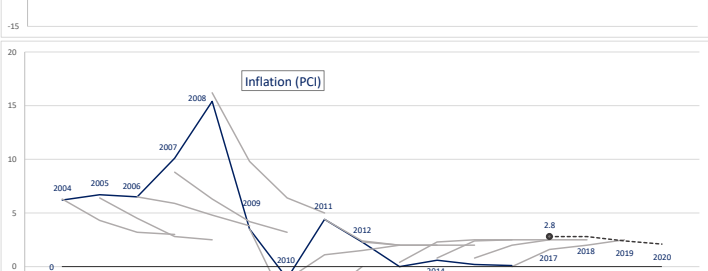
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Real GDP growth (Actual, FM budget)	8.3	10.2	11.9	10.3	-4.6	-18.0	-0.3	5.5	5.6	4.2	2.4	2.7	2.0				
Real GDP growth (Actual, ESA2010)	8.3	10.7	11.9	10.0	-3.5	-14.4	-3.9	6.4	4.0	2.6	1.9	2.8	2.1				
Real GDP growth (Actual, ESA95)	8.8	10.1	11.0	10.0	-2.8	-17.7	-1.3	5.3	5.2	4.1				3.7			
2017 Ministry of Finance																	
2004		7.5															
2005			6.7														
2006				6.5													
2007					6.5												
2008						7.0											
2009							7.0										
2010								7.5									
2011									7.3								
2012										4.5							
2013											3.3						
2014												4.0					
2015													4.0				
2016														4.0			
2017															3.6		

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
GDP deflator (Actual, FM budget)	7.2	9.2	11.1	13.3	15.2	-1.5	-2.2	5.4	3.0	1.1	1.2	0.6	0.7				
GDP deflator (Actual, ESA2010)	6.8	11.2	12.4	20.1	11.8	-9.7	-0.8	6.4	3.6	1.7	1.8	0.0	0.3				
GDP deflator (Actual, ESA95)	7.0	10.2	11.4	20.3	12.4	-1.3	-0.9	6.0	3.3					2.8			
2017 Ministry of Finance																	
2004		6.0															
2005			4.1														
2006				2.9													
2007					2.5												
2008						2.9											
2009							4.5										
2010								5.0									
2011									4.5								
2012										4.5							
2013											0.4						
2014												0.4					
2015													1.0				
2016														1.5			
2017															2.0		

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Inflation (cons. price index), Actual data	6.2	6.7	6.5	10.1	15.4	3.5	-1.1	4.4	2.3	0.0	0.6	0.2	0.1				
2017 Ministry of Finance																	
2004		6.3															
2005			4.3														
2006				3.2													
2007					3.0												
2008						2.5											
2009							3.8										
2010								3.2									
2011									5.0								
2012										0.0							
2013											0.0						
2014												2.0					
2015													2.0				
2016														2.5			
2017															2.5		

Data on January 17, 2018. Data sources:
 ESA95 http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/arhivs/arhivs_ikgad_ikp_eks95/?tablelist=true&rxid=22982e57-4b0b-4546-a79c-4a1dadbb8bf5
 ESA20: http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/kfkn/ekfin_ikgad_ikp/?tablelist=true&rxid=cdcb978c-22bd-416a-aacc-a650d3e2ce0

Real GDP growth																
Report: S-Spring & A-Autumn																
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
S 2004	7.5	6.2	6.2													
A 2004	7.5	7.5	6.7													
S 2005	7.5	8.5	7.2	6.9												
A 2005	7.2	8.3	9.1	7.7	7.1											
S 2006	7.2	8.5	10.2	8.5	7.6											
A 2006	7.2	8.6	10.2	11.0	8.9	8.0										
S 2007	7.2	8.7	10.6	11.9	9.6	7.9										
A 2007	7.2	8.7	10.6	11.9	10.5	7.2	6.2									
S 2008	7.2	8.7	10.6	12.2	10.3	3.8	2.5									
A 2008	8.7	10.6	12.2	10.3	-0.8	-2.7	1.0									
S 2009				10.0	-4.6	-13.1	-3.2									
A 2009		10.6	12.2	10.0	-4.6	-18.0	-4.0	2.0								
S 2010		10.6	12.2	10.0	-4.6	-18.0	-3.5	3.3								
A 2010			12.2	10.0	-4.2	-18.0	-0.4	3.3	4.0							
S 2011			12.2	10.0	-4.2	-18.0	-0.3	3.3	4.0							
A 2011				9.6	-3.3	-17.7	-0.3	4.5	2.5	4.0						
S 2012				9.6	-3.3	-17.7	-0.3	5.5	2.2	3.6						
A 2012					-3.3	-17.7	-0.9	5.5	4.3	3.6	3.9					
S 2013					-3.3	-17.7	-0.9	5.5	5.6	3.8	4.1					
A 2013						-17.7	-1.3	5.3	5.0	4.0	4.1	4.2				
S 2014							-1.3	5.3	5.2	4.1	3.8	4.1				
A 2014							-2.9	5.0	4.8	4.2	2.6	2.9	3.6			
S 2015								5.0	4.8	4.2	2.4	2.3	3.2			
A 2015								6.2	4.0	3.0	2.8	2.4	3.0	3.3		
S 2016									4.0	3.0	2.4	2.7	2.8	3.1		
A 2016										2.9	2.1	2.7	1.9	2.8		
S 2017										2.6	2.1	2.7	2.0	3.2		
A 2017											1.9	2.8	2.1	4.2		
Eurostat 05.01.2018.																
ESA 2010	8.4	8.3	10.7	11.9	10.0	-3.5	-14.4	-3.9	6.4	4.0	2.6	1.9	2.8	2.1		
ESA 95	7.7	8.8	10.1	11.0	10.0	-2.8	-17.7	-1.3	5.3	5.2	4.1	N/A	N/A	N/A		

	mean error					mean absolute error					root mean squared error				
	CY (spring)	CY (autumn)	YA (spring)	YA (autumn)	2YA (autumn)	CY (spring)	CY (autumn)	YA (spring)	YA (autumn)	2YA (autumn)	CY (spring)	CY (autumn)	YA (spring)	YA (autumn)	2YA (autumn)
2004	2.3	0.8				2.3	0.8				5.29	0.64			
2005	3.0	1.1	4.0	3.5		3	1.1	4	3.5		9.00	1.21	16.00	12.25	
2006	3.4	0.9	5.0	4.2	5.2	3.4	0.9	5	4.2	5.2	11.56	0.81	25.00	17.64	27.04
2007	0.7	-0.2	2.7	1.4	3.2	0.7	0.2	2.7	1.4	3.2	0.49	0.04	7.29	1.96	10.24
2008	-8.4	-3.8	-12.5	-11.8	-12.6	8.4	3.8	12.5	11.8	12.6	70.56	14.44	156.25	139.24	158.76
2009	-4.9	0.0	-20.5	-15.3	-24.2	4.9	0	20.5	15.3	24.2	24.01	0.00	420.25	234.09	585.64
2010	3.2	0.1	2.9	3.7	-1.3	3.2	0.1	2.9	3.7	1.3	10.24	0.01	8.41	13.69	1.69
2011	2.2	1.0	2.2	2.2	3.5	2.2	1	2.2	2.2	3.5	4.84	1.00	4.84	4.84	12.25
2012	3.4	0.7	1.6	2.5	1.0	3.4	0.7	1.6	2.5	1	11.56	0.49	2.56	6.25	1.00
2013	0.3	0.2	0.5	0.6	0.2	0.3	0.2	0.5	0.6	0.2	0.09	0.04	0.25	0.36	0.04
2014	-1.4	0.2	-1.7	-1.3	-1.1	1.4	0.2	1.7	1.3	1.1	1.96	0.04	2.89	1.69	1.21
2015	0.4	0.3	-1.4	-0.2	-1.5	0.4	0.3	1.4	0.2	1.5	0.16	0.09	1.96	0.04	2.25
2016	-0.8	0.2	-1.2	-0.9	-1.5	0.8	0.2	1.2	0.9	1.5	0.64	0.04	1.44	0.81	2.25
2017															
	0.262	0.115	-1.533	-0.950	-2.645	2.646	0.731	4.683	3.967	5.027	3.401	1.204	7.344	6.006	8.541

Real GDP growth rate forecast error	Mean error			Mean absolute error			Root mean squared error			
	Current Year	One-year Ahead	Two-year Ahead	Current Year	One-year Ahead	Two-year Ahead	Current Year	One-year Ahead	Two-year Ahead	
	EC (spring)	0.262	-1.533	N/A	2.646	4.683	N/A	3.401	7.344	N/A
	EC (autumn)	0.115	-0.950	-2.645	0.731	3.967	5.027	1.204	6.006	8.541
MoF (budget)	0.123	-1.358	-2.964	1.185	4.475	5.509	1.934	7.143	8.947	

Reālā IKP pieauguma prognožu kļūda	Vidējā kļūda			Vidējā absolūtā kļūda			Vidējā kvadrātiskā kļūda (kvadrātsakne)			
	Tekošais gads	Nākamais gads	Divi gadi uz priekšu	Tekošais gads	Nākamais gads	Divi gadi uz priekšu	Tekošais gads	Nākamais gads	Divi gadi uz priekšu	
	EK (pavasaris)	0.262	-1.533	N/A	2.646	4.683	N/A	3.401	7.344	N/A
	EK (rudens)	0.115	-0.950	-2.645	0.731	3.967	5.027	1.204	6.006	8.541
FM (budžets)	0.123	-1.358	-2.964	1.185	4.475	5.509	1.934	7.143	8.947	

